

Lakiosasto

11.9.1996

Työeläkelaitoksille

MUUTOKSET SUOMEN JA KANADAN VÄLISEEN SOSIAALITURVA-SOPIMUKSEEN JA SUOMEN JA QUÉBECIN VÄLISEEN SOSIAALITURVASOPIMUSJÄRJESTELYYN

Hallitus on antanut 20.6.1996 eduskunnalle esityksen Suomen ja Kanadan välisen sosiaaliturvasopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan ja Suomen ja Québecin kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimusjärjestelyn muutoksen eräiden määräysten hyväksymisestä.

Muutosten tarkoituksena on ottaa huomioon lainsäädäntömuutokset sopimuksen ja sopimusjärjestelyn allekirjoittamisen jälkeen. Suomen ja Kanadan välinen sopimus tuli voimaan 1.2.1988 ja Québecin kanssa tehty sopimusjärjestely 1.4.1988. Nyt tehdyt muutokset tullevat voimaan samanaikaisesti, ja niiden voimaantulo ajoittuu vuoden 1997 puolelle.

Eläketurvakeskus valmistelee yleiskirjeen muutosten vaikutuksista.

Tämän yleiskirjeen liitteenä olevat tekstit voi tilata ruotsinkielisinä Oy Edita Ab:stä, puhelin (09) 5660 566.

ELÄKETURVAKESKUS

Pentti Koivisto

Helena Tapio

HE 98/1996 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle Kanadan kanssa sosiaaliturvasopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan ja Québecin kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimusjärjestelyn muutoksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen ja Kanadan välisen sosiaaliturvasopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan sekä Suomen ja Québecin välisen sosiaaliturvasopimusjärjestelyn muutoksen. Pöytäkirja on allekirjoitettu marraskuussa 1994 ja sopimusjärjestelyn muutos heinäkuussa 1995. Pöytäkirjan ja muutoksen tarkoituksena on ottaa huomioon lainsäädännön muutokset, jotka ovat tapahtuneet sopimuksen ja sopimusjärjestelyn allekirjoittamisen jälkeen. Sopimus ja sitä täydentävä sopimusjärjestely allekirjoitettiin vuonna 1986.

Pöytäkirja tulee voimaan sitä kuukautta seuraavan neljännen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet saavat toisiltaan kirjallisen ilmoituksen pöytäkirjan voimaansaattamiseksi vaadittavien lainsäädännöllisten edellytysten täyttämistä. Sopimusjärjestelyn muutoksen voimaantulopäivästä sovitaan kirjeenvaihdolla.

Esitykseen liittyy lakiehdotus pöytäkirjan ja muutoksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin pöytäkirja ja muutos.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Voimassa oleva Suomen ja Kanadan välinen sosiaaliturvasopimus tuli voimaan 1 päivänä helmikuuta 1988 ja Suomen Québecin välinen sosiaaliturvasopimusjärjestely 1 päivänä huhtikuuta 1988 (SopS 5—6/88).

Sosiaaliturvasopimus koskee pelkästään eläkkeitä. Oikeus Suomen kansaneläkkeeseen on rajoitettu vain vanhuuseläkkeen pohjaosaan, johon oikeus syntyy viiden vuoden Suomessa asumisen perusteella. Kansaneläkkeen muututtua vuoden 1994 alusta asumisen perusteella karttuvaksi sopimuksella ei olisi ollut merkitystä uusille eläkkeensaajille verrattuna niihin, jotka sopimuksen perusteella jo ovat saaneet koko pohjaosan. Useimmat uudet eläkkeensaajat ovat muuttaneet Kanadaan varsin nuorina ja heillä on vähän asumisvuosia, jotka kerryttävät eläkettä.

Tämän vuoden alusta voimaan tulleet kansaneläkelain muutokset (1491/95) merkitsevät sitä, että sopimuksen perusteella maksettavaa pohjaosaa alennetaan kuten Suomessa maksettavaa pohjaosaa. Uusien eläkkeiden määrään vaikuttaa myös Suomen työeläkkeen määrä.

Lisäksi sopimuksesta tulisi kokonaan merkityksetön vuoden 1997 alusta, jolloin kansaneläkelain mukaan pohjaosa ja lisäosa muuttuvat kansaneläkkeeksi. Pohjaosan poistussa kansaneläkelaista uusia kansaneläkkeitä ei voitaisi myöntää ollenkaan sopimuksen perusteella.

Viimeksi mainitut muutokset eivät olleet tiedossa neuvotteluvaiheessa, mutta ne eivät edellytä muutoksia pöytäkirjan uuteen kansaneläkeartikklaan, jossa on määräykset vanhuuseläkkeestä ja perhe-eläkkeestä. Pöytäkirjalla kansaneläkeoikeus siis laajenee pelkästään pohjaosasta koko kansaneläkkeeseen ja uusia etuuksina lesken- ja lapsaneläkkeeseen.

Työeläkejärjestelmää koskeviin määräyksiin lisättiin määräykset oikeudesta eläketahtuman ja eläkeiän täyttämisen väliseen aikaan perustuvaan eläkkeeseen (tuleva aika). Suomen lain mukaisten tulevan ajan edellytysten täyttämiseksi henkilö voi käyttää hyväkseen työskentelyä Kanadan työeläkejärjestelmän alaisessa työssä. Määräykset noudattavat Suomen ja Yhdysvaltojen välisen sosiaaliturvasopimuksen vastaavia määräyksiä.

Työeläke voidaan sopimuksen muuttamisen jälkeen maksaa kanadalaiselle kolmannen valtion, jos Suomella on valtion kanssa sosiaaliturvasopimus tai vastaava järjestely.

Kanada maksaa pöytäkirjan perusteella Kanadan työeläkejärjestelmän perhe- ja työkyvyttömyyseläkkeen tasasuuruisen osan. Nykyisen sopimuksen mukaan Kanada maksaa vain ansioon suhteutetun osan näistä eläkkeistä. Uutena etuutena Kanada maksaa tasasuuruisen orvonavustuksen.

Pöytäkirjalla muutetaan lähetettyjä työntekijöitä koskevia määräyksiä. Lähetämisaikaa pidennetään. Lisäksi työntekijä voidaan lähettää työskentelemään työnantajaan sidoksissa olevalle työnantajalle. Nykyisen sopimuksen mukaan edellytyksenä on, että työ tehdään saman työnantajan lukuun myös sopimuspuolen alueella.

Québecin kanssa tehty sosiaaliturvasopimusjärjestely on alaltaan laajempi kuin Kanadan ja Suomen välinen sosiaaliturvasopimus. Sopimusjärjestelyssä on määräyksiä työeläkkeistä, sairaanhoidosta, tapaturmavakuutuksesta ja ammattitaudeista. Québecilla on oma lakisäätöinen työeläkejärjestelmä. Québecin työeläkejärjestelmästä myönnettävät etuudet ovat kuitenkin lähes samat kuin liittovaltion järjestelmässä.

Työeläkkeistä ja lähetetyistä työntekijöistä muutoksessa on määrätty samalla tavalla kuin Kanadan kanssa tehdyssä pöytäkirjassa.

Nykyisen sopimusjärjestelyn mukaan sopimuspuolen alueella tilapäisesti työskentelevillä henkilöillä, opiskelijoilla ja heidän mukanaan seuraavilla perheenjäsenillä on oikeus sairaanhoitoetuuksiin. Muutoksella tätä oikeutta laajennetaan koskemaan yliopistotutkijoita ja opintoihin liittyvää pakollista harjoittelua suorittavia henkilöitä. Oikeutta ei myöskään enää rajoiteta tiettyyn aikaan.

2. Taloudelliset vaikutukset

Sosiaaliturvasopimuksella taataan vastaavuuksisesti sosiaaliturvaoikeuksia maasta toiseen siirtyville. Tällöin taloudellisiin näkökohtiin ei voida kiinnittää yksinomaaisesti huomiota.

Kustannusten on katsottu tasoittuvan pitkän ajan kuluessa, joskin Kanadan ja muiden suurten siirtolaismaiden osalta kustan-

nukset ovat sidoksissa siirtolaisten määrään ja ikärakenteeseen.

Kanadassa asuville eläkkeensaajille maksettiin vuonna 1995 noin 3 400 kansaneläkettä yhteismäärältään 22,2 miljoonaa markkaa ja noin 500 työeläkettä yhteismäärältään 8,8 miljoonaa markkaa. Kanadasta Suomeen maksettiin samana aikana noin 400 eläkettä, yhteensä noin 4,3 miljoonaa markkaa.

Sopimuksen laajentuminen pohjaosasta kansaneläkkeeseen aiheuttaisi karkeasti arvioiden lisäkustannuksia. Alkuvaiheessa ne olisivat suurimmillaan, sillä sosiaaliturvasopimuksen tullessa voimaan vuonna 1988 eläkkeenhakijat olivat usein yli 65-vuotiaita ja silloin myönnetty eläkkeet ovat suuria lykkäyskorotusten vuoksi. Viime vuosina myönnetty eläkkeet ovat olleet aikaisempia pienempiä, koska eläke on usein haettu varhennettuna. Alkuvaiheen jälkeen lisäkustannukset asettuisivat noin 7 miljoonan markkan tasolle. Lisäkustannusten arvioimista vaikeuttaa muun muassa se, ettei tiedetä, missä määrin ja missä aikataulussa eläkkeensaajat käyttävät pöytäkirjan antamaa mahdollisuutta hakea eläkkeen uudelleen laskemista.

Edellä olevassa arvioissa ei ole kuitenkaan otettu huomioon sitä, että kansaneläkkeitä vähentää mahdollinen Suomesta maksettava työeläke.

Lisäksi on otettava huomioon, että hallituksen tarkoituksena on vuonna 1996 voimaan tulleen kansaneläkelain uudistuksen vuoksi tarkistaa ulkomailta saatavan eläketulon vaikutusta kansaneläkkeeseen. Tämän

seurauksena edellä esitetyt lisäkustannukset pienenisivät olennaisesti. Kun otetaan vielä huomioon Kanadassa asuvien eläkkeensaajien ikärakenne, pöytäkirja ei tulisi lisäämään valtion kustannuksia.

Työeläkejärjestelmälle muutoksista aiheutuu kustannuksia niissä tapauksissa, joissa Kanadan tai Québecin työeläkejärjestelmän piiriin kuuluneella henkilöllä on oikeus osaan tulevasta ajasta.

Pöytäkirjan perusteella Kanadasta maksettavaksi tulevat tasasuuruiset osuudet eläkkeistä saattavat nostaa yksittäisen eläkkeensaajan eläkkeen kaksinkertaiseksi nykyiseen verrattuna. Tämän muutoksen rahallinen kokonaisvaikutus jäänee kuitenkin melko vähäiseksi.

Québecin sosiaaliturvasopimusjärjestelyn sairaanhoitomääräysten laajentamisesta ei aiheudu lisäkustannuksia, koska järjestely ei sisällä määräyksiä kustannusten korvaamisesta.

3. Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelussa on käytetty sosiaalivakuutuslaitosten asiantuntija-apua.

Neuvottelut pöytäkirjasta aloitettiin vuonna 1993 ja ne saatiin päätökseen tammikuussa 1994. Pöytäkirja allekirjoitettiin marraskuussa 1994. Sopimusjärjestelyn muuttamista koskevat neuvottelut aloitettiin helmikuussa 1994 ja muutos saatiin valmiiksi kirjeenvaihdolla keväällä 1995. Sopimusjärjestelyn muutos allekirjoitettiin heinäkuussa 1995.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1.1. Kanadan kanssa tehdyn pöytäkirjan sisältö

I artikla. Artiklassa määritellään pöytäkirjassa käytetyt käsitteet.

II artikla. Artiklassa muutetaan sosiaaliturvasopimuksen artiklaa, joka sisältää määritelmät. Kanadan hallinnollisten muutosten vuoksi aikaisempi viittaus sosiaali- ja terveysministeriin muutetaan viittaukseksi työ- ja maahanmuuttoministeriin.

III artikla. Artiklassa muutetaan Suomen osalta määräystä lainsäädännöstä, johon sopimusta sovelletaan. Sopimuksen mukaan sitä sovelletaan kansaneläkejärjestelmän vanhuuseläkkeeseen. Tässä artiklassa sopimusta laajennetaan kansaneläkejärjestelmään kuuluviin lakeihin ja määräyksiin. Viittausta työeläkejärjestelmään yksinkertaistetaan, mutta asiallisesti sopimuksen soveltaminen työeläkejärjestelmään säilyy ennallaan. Artiklan viimeisessä kohdassa tarkennetaan viittausta lakiin työnantajan sosiaaliturvamaksusta.

IV artikla. Artiklassa lisätään sopimukseen uusia määräyksiä etuuksien maksamisesta ulkomaille. Uuden sopimusmääräyksen mukaan työeläke voidaan maksaa kanadalaiselle kolmanteen valtioon, jos Suomella on valtion kanssa sosiaaliturvasopimus tai vastaava järjestely. Tällöin ei tarvita Eläketurvakeskuksen lupaa. Kanadan lainsäädännössä ei ole työeläkkeen maksamista koskevia rajoituksia, vaan etuudet maksetaan kolmannen valtion alueelle. Tästä on kuitenkin selvyiden vuoksi määrätty myös pöytäkirjassa.

V artikla. Lähetettyjä työntekijöitä koskevia määräyksiä muutetaan siten, että työntekijä voi pysyä lähtömaan sosiaaliturvajärjestelmän piirissä 36 kuukautta aikaisemman 24 kuukauden sijasta. Tämä vastaa paremmin todellisia ulkomaan työskentelyn aikoja. Pöytäkirja sisältää laajennuksen myös sikäli, että henkilö voidaan lähettää työskentelemään toisen sopimuspuolen alueelle paitsi samalle työnantajalle myös siihen taloudellisesti sidoksissa olevalle työnantajalle. Esimerkiksi toiseen maahan tytäryhtiöön lähetetty henkilö voi kuulua lähtömaan vakuutuksen piiriin ilman poikkeuslupamenettelyä.

Artiklan 2 kappaleessa todetaan, että asianomaisen viranomaisen siihen valtuuttama sopimuspuolen vakuutuslaitos voi sopia

poikkeuksista sovellettavaa lainsäädäntöä koskeviin määräyksiin. Aikaisemmin poikkeuksista ovat voineet sopia vain ministeriöt asianomaisina viranomaisina.

VI artikla. Artiklassa muutetaan voimassa olevan sopimuksen VI artiklaa siten, että siinä määrätään sekä Suomen että Kanadan lainsäädännön mukaisista asumiskausista. Artiklan voimassa oleva sisältö jää ennalleen koskemaan Kanadan asumiskausia. Artiklan uudessa 2 kappaleessa määrätään edellytyksistä kuulua Suomen kansaneläkejärjestelmän piiriin. Suomen lainsäädännön piiriin kuuluvan henkilön ja hänen mukanaan seuraavien puolison ja huollettavien asumisaika Kanadassa hyväksytään asumiskaudeksi Suomessa. Kanadan lainsäädännön alaisuuteen kuuluvan henkilön ja hänen perheenjäsentensä asumisaikaa Suomessa ei hyväksytä asumiskaudeksi kansaneläkejärjestelmässä.

VII artikla. Artiklassa muutetaan nykyistä VII artiklaa siten, että Suomen lainsäädännön mukaiset hyväksiluettavat kaudet otetaan huomioon määrättäessä oikeudesta Kanadan vanhuusturvalain mukaiseen eläkkeeseen. Myös työskentelykaudet Suomessa voidaan lukea hyväksi.

VIII artikla. Artiklassa muutetaan edellytystä, jolla Kanadan vanhuusturveläke maksetaan Kanadan ulkopuolelle. Maksaminen edellyttää vähintään kolme vuotta hyväksiluettavia kausia nykyisen vähintään viiden vuoden asemesta.

IX artikla. Artiklassa määrätään Kanadan työeläkejärjestelmän mukaisista etuuksista. Voimassa olevan sopimuksen mukaan Kanada maksaa työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeestä vain ansioon suhteutetun osan. Tämän määräyksen perusteella maksetaan myös eläkkeen tasasuuruinen osa ja tasasuuruinen orvonavustus.

X artikla. Sopimuksen X artiklan määräykset Suomen lainsäädännön mukaisista etuuksista korvataan uusilla määräyksillä. Uudessa X artiklassa määrätään kansaneläkejärjestelmän mukaisista etuuksista ja uudessa X. A artiklassa työeläkejärjestelmän mukaisista etuuksista.

Artiklassa X määrätään Suomessa tai Kanadassa asuvan Suomen tai Kanadan kansalaisen oikeudesta kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaiseen eläkkeeseen sekä eläkkeen maksamisesta. Tämän määräyksen pe-

rusteella sopimus laajenee lesken- ja lapseneläkkeeseen. Artiklan mukaan henkilöllä on oikeus vanhuuseläkkeeseen, jos hän 16 vuotta täytettyään on asunut Suomessa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta. Jos henkilölle on Suomessa myönnetty vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-eläke ja hän myöhemmin muuttaa asumaan Kanadaan, maksetaan eläke hänelle Kanadaan edellyttäen, että hän on asunut Suomessa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta.

Artiklan X. A mukaan työeläkkeet määräytyvät pääosin Suomen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Oikeudesta tulevaan aikaan määrätään, että viiden vuoden asumisaikaedellytystä varten otetaan huomioon Kanadan työeläkejärjestelmän mukaiset kaudet. Lisäksi määrätään, että Kanadan työeläkejärjestelmän piiriin kuullessaan henkilöllä on oikeus osaan tulevasta ajasta, vaikka työskentelystä Suomessa olisikin kulunut niin pitkä aika, että tämä oikeus on lakannut. Tulevaan aikaan perustuva osa eläkkeestä lasketaan suhteuttamalla todelliset Suomen työeläkejärjestelmän mukaiset vakuutuskaudet 480:een kuukauteen.

XI artikla. Artikla sisältää siirtymäsäännökset pöytäkirjan voimaantuloa varten. Etuudensaaja voi pyytää, että aikaisempien määräysten mukainen etuus muutetaan pöytäkirjan mukaisesti määräyksi etudeksi.

XII artikla. Artiklassa määrätään päättö-pöytäkirjaan tehtävistä teknisluonteisista muutoksista, jotka johtuvat sopimuksen X artiklaan ja IV artiklaan tehdyistä muutoksista.

XIII artikla. Artiklassa määrätään pöytäkirjan voimaantulosta ja voimassaoloajasta.

1.2. Québecin kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimusjärjestelyn muutoksen sisältö

1 artikla. Artiklassa täsmennetään etuuden määritelmää.

2 artikla. Suomen osalta määräystä sovellettavasta lainsäädännöstä muutetaan sanamuodoltaan vastaamaan muissa Suomen tekemissä sopimuksissa nykyisin käytettyä sanamuotoa. Asiallisesti voimassa olevaa määräystä ei muuteta.

3 artikla. Artiklassa määrätään, että sopimusta sovelletaan myös henkilöihin, jotka ovat saavuttaneet sopimuspuolen lainsäädännön mukaisia oikeuksia.

4 artikla. Artiklassa määrätään sopimus-

puolten kansalaisten yhdenvertaisuudesta sovellettaessa sopimuspuolen lainsäädäntöä.

5 artikla. Artiklassa muutetaan lähetettyjä työntekijöitä koskevia määräyksiä. Lähetetty työntekijä voi jäädä lähtömaan sosiaaliturvan piiriin 36 kuukaudeksi aikaisemman 24 kuukauden asemesta. Työskentely voi tapahtua toisen sopimuspuolen alueella joko lähettävän työnantajan lukuun tai siihen sidoksissa olevan työnantajan lukuun. Myös lähetetyn työntekijän mukana seuraavat puoliso ja huollettavat kuuluvat lähtömaan sosiaaliturvan piiriin, jolleivät he oman työskentelynsä perusteella kuulu sopimuspuolen lainsäädännön piiriin. Lisäksi määrätään, että työskentelyaikaa voidaan pidentää myös asianomaisten viranomaisten valtuuttamien laitosten suostumuksella.

6 artikla. Artiklassa määrätään, että asianomaisten viranomaisten valtuuttamat laitokset voivat sopia poikkeuksista vakuuttamista koskeviin määräyksiin.

7 artikla. Artiklassa määrätään Suomen työeläkkeen määräytymisestä ja oikeudesta tulevaan aikaan. Työskentely Québecin työeläkejärjestelmän alaisessa työssä rinnastetaan työskentelyyn Suomessa. Määräykset ovat samanlaiset kuin Kanadan kanssa tehdyssä pöytäkirjassa.

8 artikla. Artiklassa määrätään, että Suomessa työtaturman tai ammattitautin perusteella annettavat sairaanhoitoetudet Québecin asianomaisten vakuutuslaitoksen puolesta voi myöntää myös Tapaturmavakuutuslaitosten Liiton määräämä vakuutuslaitos. Lisäksi artiklassa määrätään, ettei hoitoetuksiin ole oikeutta, jos oleskelun tarkoituksena on hoitoetuksien saaminen ja henkilö voi saada vastaavan hoidon toisen sopimuspuolen alueella.

9 artikla. Sopimukseen lisätään uusi määräys ammattitaudeista. Ammattitautin aiheutuessa työskentelystä kummankin sopimuspuolen lainsäädännön alaisuudessa, etuudet annetaan yksinomaan sen sopimuspuolen lainsäädännön perusteella, jonka alaisuudessa työskentely tapahtui viimeksi.

10 artikla. Artiklassa määrätään, että sairaanhoitoetuksia koskevia määräyksiä ei sovelleta kuljetusyritysten työntekijöihin eikä toisen sopimuspuolen palveluksessa oleviin henkilöihin.

11 artikla. Artiklassa täsmennetään voimassa olevan sopimusjärjestelyn 20 artiklaa. Uuden määräyksen mukaan sopimuspuolen alueelta muuttavalla vakuutetuilla, häntä seu-

raavilla puolisoilla ja huollettavilla ei ole oikeutta sairaanhoitoetuksiin maasta muuton jälkeen. Tämä täsmennys ei muuta nykyistä soveltamiskäytäntöä.

12 artikla. Artiklassa määrätään, että sairaanhoitoetuksiin on oikeus myös yliopistotutkijoilla ja opintoihin liittyvää pakollista harjoittelua suorittavilla henkilöillä. Oikeutta sairaanhoitoetuksiin ei myöskään enää rajoiteta kolmeen kuukauteen, vaan etuudet annetaan niihin oikeutetuille, kunnes he saavat oikeuden liittyä järjestelmään kansallisen lainsäädännön perusteella.

13-14 artikla. Sopimusjärjestelyn 22 ja 23 artiklassa käytetty sana perheenjäsen korvataan sanoilla puoliso ja huollettavat.

15 artikla. Artiklassa täsmennetään sopimusjärjestelyn nykyistä 24 artiklaa. Asianomainen vakuutuslaitos vastaa antamiensa sairaanhoitoetuksien kustannuksista eikä kustannuksia korvata sopimuspuolten välillä.

16 artikla. Artiklassa on siirtymäsäännökset sopimusjärjestelyn muutoksen voimaantuloa varten. Etuudensaajan pyynnöstä aikaisempien määräysten mukainen etuus muutetaan tämän muutoksen mukaisesti määräytyväksi etuudeksi.

17 artikla. Artiklassa määrätään muutoksen voimaantuloajankohdasta ja voimassaolosta.

2. Voimaantulo

Pöytäkirja tulee voimaan sitä kuukautta seuraavan neljännen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet saavat toisiltaan kirjallisen ilmoituksen pöytäkirjan voimaansaattamiseksi vaadittavien kaikkien lainsäädännöllisten edellytysten täyttämistä. Sopimusjärjestelyn muutoksen voimaantulopäivä määrätään sopimuspuolten välisellä kirjeenvaihdolla.

Tarkoituksena on, että pöytäkirja ja sopimusjärjestelyn muutos tulisivat samanaikaisesti voimaan. Laki pöytäkirjan ja muutoksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä on tarkoitus saattaa voimaan asetuksella samana ajankohdana kuin pöytäkirja ja sopimusjärjestelyn muutos.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

3.1. Kanadan kanssa tehty pöytäkirja

Pöytäkirjassa on määräyksiä, jotka poikkeavat voimassa olevasta sosiaaliturvalainsäädännöstä. Tällaisia ovat pöytäkirjan IV, X ja XI artiklan määräykset.

Koska pöytäkirja sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, on eduskunnan suostumus näiltä osin tarpeellinen.

3.2. Québecin kanssa tehty sosiaaliturvasopimusjärjestelyn muutos

Québecin kanssa tehty sosiaaliturvasopimusjärjestely ja sen muutos täydentävät Kanadan kanssa sosiaaliturvasta tehtyä sopimusta ja sitä muuttavaa pöytäkirjaa. Sopimusjärjestelyn muutos sisältää vastaavia lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä kuin pöytäkirja. Lisäksi muutoksen 12 artiklan määräysten sairaanhoidon antamisesta yliopistotutkijoille ja opintoihin liittyvää pakollista harjoittelua suorittaville on katsottava merkitsevän sellaisten uusien velvoitteiden asettamista kunnille, joista kuntalain 2 §:n mukaan on säädettävä lailla.

Tämän vuoksi on tarpeellista, että eduskunta hyväksyy myös Québecin kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimusjärjestelyn muutoksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Ottawassa 2 päivänä marraskuuta 1994 Suomen tasavallan ja Kanadan välisen sosiaaliturvasopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan ja Québecissä 12 päivänä heinäkuuta 1995 Suomen ja Québecin välillä tehdyn sosiaaliturvasopimusjärjestelyn muutoksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Koska pöytäkirja ja muutos sisältävät määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Kanadan kanssa sosiaaliturvasopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan ja Québecin kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimusjärjestelyn muutoksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Ottawassa 2 päivänä marraskuuta 1994 Suomen tasavallan ja Kanadan välisen sosiaaliturvasopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan ja Québecissa 12 päivänä heinäkuuta 1995 Suomen ja Québecin välillä tehdyn sosiaaliturvasopimusjärjestelyn muutoksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §
Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Naantalissa 20 päivänä kesäkuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

PÖYTÄKIRJA

Suomen tasavallan ja Kanadan välisen
sosiaaliturvasopimuksen muuttamisesta

Kanadan hallitus ja Suomen tasavallan hallitus,

ottaen huomioon Kanadan ja Suomen tasavallan välillä Ottawassa 28 päivänä lokakuuta 1986 allekirjoitetun sosiaaliturvasopimuksen,

toivomuksenaan entisestään vahvistaa maittensa välisiä suhteita sosiaaliturvan alueella ja

ottaen huomioon sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen tapahtuneet lainsäädännön muutokset,

ovat sopimuksen muuttamiseksi päättäneet tehdä pöytäkirjan ja ovat tässä tarkoituksessa sopineet seuraavan:

I artikla

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

a) "sopimus" Kanadan ja Suomen tasavallan välistä Ottawassa 28 päivänä lokakuuta 1986 allekirjoitettua sosiaaliturvasopimusta;

b) "päättöpöytäkirja" sopimukseen liittyvä päättöpöytäkirja;

c) "aikaisemmin sovelletut määräykset" sopimuksen määräyksiä sellaisina kuin ne olivat ennen tämän pöytäkirjan voimaantuloa;

d) muilla käsitteillä on niille sopimuksessa annettu merkitys.

II artikla

Sopimuksen I artiklan 1 kappaleen a kohdasta muutetaan poistamalla sanat "sosiaali- ja terveysministeriä" ja korvaamalla ne sanoilla "työ- ja maahanmuuttoministeriä".

III artikla

Sopimuksen II artiklan 1 kappaleen b kohta poistetaan ja korvataan seuraavalla kohdalla:

"b) Suomen osalta:

i) kansaneläkejärjestelmään kuuluviin lakeihin ja määräyksiin;

ii) työeläkejärjestelmään kuuluviin lakeihin ja määräyksiin; ja

iii) lakiin työnantajan sosiaaliturva-

PROTOCOL

Amending the Agreement on Social
Security between the Republic of Finland
and Canada

The Government of the Republic of Finland and the Government of Canada,

Noting the Agreement on Social Security between the Republic of Finland and Canada, signed at Ottawa on 28 October 1986,

Desiring to strengthen even further the relations between them in the field of social security, and

Taking into account changes in legislation since the signing of the Agreement,

Have decided to conclude a Protocol to amend the Agreement, and, to this end,

Have agreed as follows:

Article I

For the purposes of this Protocol:

(a) "Agreement" means the Agreement on Social Security between Canada and the Republic of Finland, signed at Ottawa on 28 October 1986;

(b) "Final Protocol" means the Final Protocol to the Agreement;

(c) "provisions previously applied" means the provisions of the Agreement before the entry into force of this Protocol;

(d) any other term has the meaning given to it in the Agreement.

Article II

Sub-paragraph 1(a) of Article I of the Agreement is amended by deleting the words "Minister of National Health and Welfare" and substituting the words "Minister of Employment and Immigration" in their place.

Article III

Sub-paragraph 1(b) of Article II of the Agreement is deleted and the following sub-paragraph substituted in its place:

"(b) with respect to Finland:

(i) the laws and regulations governing the *National Pensions Scheme*;

(ii) the laws and regulations governing the *Employment Pensions Scheme*; and

(iii) the *Employers' Social Security*

maksusta, siinä laajuudessa kuin laissa säädetään työnantajan kansaneläkevaikutusmaksusta."

IV artikla

Sopimuksen IV artiklaa muutetaan:

a) merkitsemällä voimassa olevan IV artiklan sisältö 1 kappaleeksi; ja

b) lisäämällä välittömästi 1 kappaleen jälkeen seuraavat kappaleet:

"2. Jos Suomen työeläkejärjestelmän etuutta sopimuksen perusteella maksettaisiin Kanadan alueella asuvalle Kanadan kansalaiselle, etuutta maksetaan kolmannen valtion alueella asuvalle Kanadan kansalaiselle samoin edellytyksin ja samassa laajuudessa kuin samaa etuutta maksettaisiin tuossa kolmannessa valtiossa asuvalle Suomen kansalaiselle edellyttäen, että Suomi on solminut sosiaaliturvasopimuksen tai vastaavan sopimuksen tuon kolmannen valtion kanssa.

3. Kanadan lainsäädännön piiriin kuuluvalle tai kuuluneelle henkilölle sekä hänen huollettavilleen ja edunsaajilleen sopimuksen perusteella maksettavat Kanadan lainsäädännön mukaiset etuudet maksetaan kolmannen valtion alueelle."

V artikla

1. Sopimuksen V artiklan 2 kappale poistetaan ja korvataan seuraavalla kappaleella:

"2. Henkilö, joka:

a) työskentelee sellaisen työnantajan palveluksessa, jolla on toimipaikka sopimuspuolen alueella,

b) kuuluu sopimuspuolen lainsäädännön piiriin tuon työskentelyn osalta, ja

c) työsuhteen kestäessä lähetetään työskentelemään toisen sopimuspuolen alueelle samalle tai siihen sidoksissa olevalle työnantajalle

kuuluu, tuon työskentelyn osalta, vain ensiksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön piiriin ikään kuin työskentely olisi tapahtunut sen alueella. Toisen sopimuspuolen alueella suoritettavan tehtävän osalta lainsäädännön piiriin kuulumisen ei saa ylittää 36 kuukautta ilman molempien sopimuspuolten asianomaisten viranomaisten etukäteen antama suostumusta."

2. Sopimuksen V artiklaa muutetaan lisäksi

Contributions Act, to the extent that that Act concerns employers' contributions in respect of the *National Pensions Scheme*."

Article IV

Article IV of the Agreement is amended by:

(a) designating the existing text of Article IV as paragraph 1; and

(b) adding, immediately after paragraph 1, the following paragraphs:

"2. In a case in which a benefit under the *Employment Pensions Scheme* of Finland would be payable by virtue of this Agreement to a citizen of Canada residing in the territory of Canada, that benefit shall be paid to a citizen of Canada residing in the territory of a third State on the same conditions and to the same extent as that benefit is payable to a citizen of Finland residing in the territory of that third State, provided that the third State is one with which Finland has concluded a social security agreement or a comparable instrument.

3. Benefits under the legislation of Canada payable by virtue of this Agreement to a person who is or who has been subject to that legislation, or to the dependants or survivors of such a person, shall be paid in the territory of a third State."

Article V

1. Paragraph 2 of Article V of the Agreement is deleted and the following paragraph substituted in its place:

"2. A person who:

(a) is employed by an employer who has a place of business in the territory of one Party,

(b) is covered under the legislation of that Party in respect of that employment, and

(c) is sent to perform services in the territory of the other Party in the course of that employment for the same or a related employer

shall, in respect of those services, be subject only to the legislation of the first Party as though those services were performed in its territory. In the case of an assignment in the territory of the other Party, this coverage may not be maintained for more than 36 months without the prior consent of the competent authorities of both Parties."

2. Article V of the Agreement is further

si lisäämällä välittömästi 5 kappaleen jälkeeseen seuraava kappale:

"6. 2 kappaleessa tarkoitettujen suostumusten voi antaa ja 5 kappaleessa tarkoitettujen sopimusten tehdä sopimuspuolen asianomaisen viranomaisen siihen valtuuttama sopimuspuolen laitos."

VI artikla

Sopimuksen VI artiklaa muutetaan:

a) poistamalla sen otsikko ja korvaamalla se seuraavalla otsikolla:

"Tiettyjen Kanadan ja Suomen lainsäädännön mukaisten asumiskausien määrittely";

b) merkitsemällä VI artiklan voimassa oleva sisältö 1 kappaleeksi;

c) lisäämällä 1 kappaleessa välittömästi sanojen "vanhuusturvalain mukaisten etuuskien laskemiseksi" jälkeen sana "Kanadan"; ja

d) lisäämällä välittömästi 1 kappaleen jälkeeseen seuraava kappale:

"2. Suomen kansaneläkejärjestelmän osalta:

a) Jos henkilö asuessaan Kanadan alueella kuuluu Suomen lainsäädännön piiriin, asumisaika hyväksytään asumiskaudeksi Suomessa henkilön osalta samoin kuin hänen mukanaan seuraavien ja hänen kanssaan asuvien puolison ja huollettavien osalta, jotka eivät työskentelynsä perusteella kuulu Kanadan työeläkejärjestelmään tai jonkin Kanadan provinssin kattavaan eläkejärjestelmään;

b) jos henkilö asuessaan Suomen alueella kuuluu Kanadan lainsäädännön piiriin, asumisaikaa ei hyväksytä asumiskaudeksi Suomessa henkilön osalta eikä hänen mukanaan seuraavien ja hänen kanssaan asuvien puolison ja huollettavien osalta, jotka eivät työskentelynsä perusteella kuulu Suomen työeläkejärjestelmään."

VII artikla

Sopimuksen VII artiklan 2 kappaleen a kohtaa muutetaan lisäämällä, välittömästi sanojen "Määrittäessä oikeudesta vanhuusturvalain mukaiseen etuuteen hyväksytään Kanadan alueella täytetyiksi asumiskausiksi" jälkeen, sanat "Suomen lainsäädännön mukaiset hyväksiluettavat kaudet, tai".

amended by adding, immediately after paragraph 5, the following paragraph:

"6. The consent referred to in paragraph 2, and the agreement referred to in paragraph 5, may be given by an institution of a Party which has been authorized so to do by the competent authority of that Party."

Article VI

Article VI of the Agreement is amended by:

(a) deleting the title thereof and substituting the following title in its place:

"Definition of Certain Periods of Residence with Respect to the Legislation of Canada and Finland";

(b) designating the existing text of Article VI as paragraph 1;

(c) adding in paragraph 1, immediately after the words "For the purpose of calculating benefits under the *Old Age Security Act*", the words "of Canada"; and

(d) adding, immediately after paragraph 1, the following paragraph:

"2. For the purposes of the *National Pensions Scheme* of Finland:

(a) if a person is subject to the legislation of Finland during any period of residence in the territory of Canada, that period shall be accepted as a period of residence in Finland for that person as well as for that person's accompanying spouse and dependants who reside with him or her and who are not subject to the *Canada Pension Plan* or to the comprehensive pension plan of a province of Canada by reason of employment;

(b) if a person is subject to the legislation of Canada during any period of residence in the territory of Finland, that period shall not be accepted as a period of residence in Finland for that person and for that person's accompanying spouse and dependants who reside with him or her and who are not subject to the *Employment Pensions Scheme* of Finland by reason of employment."

Article VII

Sub-paragraph 2(a) of Article VII of the Agreement is amended by adding, immediately after the words "For purposes of determining eligibility for a benefit under the *Old Age Security Act*," the words " a creditable period under the legislation of Finland, or".

VIII artikla

Sopimuksen VIII artiklan 3 kappaleen a kohtaa muutetaan poistamalla sana "viittä" ja korvaamalla se sanalla "kolmea".

IX artikla

Sopimuksen IX artikla poistetaan ja korvataan seuraavalla artiklalla:

"IX artikla

Kanadan työeläkejärjestelmän mukaiset etuudet

Jos henkilöllä on oikeus etuuteen ainoastaan soveltamalla VII artiklan yhteenlaskemismääräyksiä, Kanadan asianomainen vakuutuslaitos laskee henkilölle maksettavan etuuden määrän seuraavasti:

a) etuuden ansioihin suhteutettu osa määrätään Kanadan työeläkejärjestelmän määräysten mukaisesti ja ainoastaan tämän järjestelmän mukaisten eläkkeen perusteena olevien tulojen nojalla; ja

b) etuuden tasasuuruinen osa määrätään kertomalla:

i) Kanadan työeläkejärjestelmän määräysten mukaisesti laskettu etuuden tasasuuruisen osan määrä

ii) murtoluvulla, joka kuvaa Kanadan työeläkejärjestelmän mukaisten vakuutusmaksukausien suhdetta eläkejärjestelmässä etuuden saamiseksi edellytetyyn vähimmäisaikaan, kuitenkin niin, ettei murtoluku saa olla yhtä suurempi.

X artikla

Sopimuksen III osan 2 osasto poistetaan ja korvataan seuraavalla osastolla:

"2 osasto

Suomen lainsäädännön mukaiset etuudet

X artikla

Kansaneläkejärjestelmän mukaiset etuudet

1. Sopimuspuolen alueella asuvan sopimuspuolen kansalaisen oikeudesta kansan-

Article VIII

Sub-paragraph 3(a) of Article VIII of the Agreement is amended by deleting the word "five" and substituting the word "three" in its place.

Article IX

Article IX of the Agreement is deleted and the following Article substituted in its place:

"Article IX

Benefits under the Canada Pension Plan

If a person is entitled to the payment of a benefit solely through the application of the totalizing provisions of Article VII, the competent institution of Canada shall calculate the amount of benefit payable to that person in the following manner:

(a) the earnings-related portion of the benefit shall be determined in conformity with the provisions of the *Canada Pension Plan*, exclusively on the basis of the pensionable earnings under that Plan; and

(b) the flat-rate portion of the benefit shall be determined by multiplying:

(i) the amount of the flat-rate portion of the benefit determined in conformity with the provisions of the *Canada Pension Plan* by

(ii) the fraction which represents the ratio of the periods of contributions to the *Canada Pension Plan* in relation to the minimum qualifying period required under that Plan to establish entitlement to that benefit, but in no case shall that fraction exceed the value of one."

Article X

Chapter 2 of Part III of the Agreement is deleted and the following Chapter substituted in its place:

"Chapter 2

Benefits under the legislation of Finland

Article X

Benefits under the National Pensions Scheme

1. Entitlement to and payment of a pension under the *National Pensions Act* and the

eläkelain ja perhe-eläkelain mukaiseen eläkkeeseen ja eläkkeen maksamisesta määrätään tämän artiklan määräysten mukaisesti.

2. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitulla henkilöllä on oikeus vanhuuseläkkeeseen, jos hän täytettyään 16 vuotta on asunut Suomessa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta.

3. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitulla henkilöllä on oikeus leskeneläkkeeseen, jos hän ja hänen kuollut puolisonsa täytettyään 16 vuotta olivat asuneet Suomessa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta ja kuollut puoliso oli sopimuspuolen kansalainen ja asui kuollessaan sopimuspuolen alueella.

4. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitulla henkilöllä on oikeus lapseneläkkeeseen, jos kuollut vanhempi täytettyään 16 vuotta oli asunut Suomessa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta, oli sopimuspuolen kansalainen ja asui kuollessaan sopimuspuolen alueella.

5. Jos sopimuspuolen kansalainen, jolle hänen asuessaan Suomessa on myönnetty vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-eläke, myöhemmin muuttaa asumaan Kanadaan, eläke maksetaan hänelle Kanadaan, jos hän täytettyään 16 vuotta on asunut Suomessa yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta.

X. A artikla

Työeläkejärjestelmän mukaiset etuudet

1. Jollei tässä artiklassa toisin määrätä, asianomainen suomalainen vakuutuslaitos soveltaa Suomen lainsäädäntöä määrätessään oikeudesta työeläkejärjestelmän mukaiseen etuuteen ja etuuden määrästä.

2. Jos henkilö, joka tulee työkyvyttömäksi tai kuolee, ei täytä työeläkejärjestelmää koskevassa Suomen lainsäädännössä tulevan ajan oikeuden saamiseksi vaadittua asumisaikaedellytystä, Kanadan työeläkejärjestelmän mukaiset hyväksiluettavat kaudet otetaan tätä tarkoitusta varten huomioon ikään kuin ne olisi täytetty Suomessa edellyttäen, etteivät ne ole päällekkäisiä.

Survivors' Pensions Act shall, in respect of a citizen of a Party residing in the territory of a Party, be determined according to the provisions of this Article.

2. A person referred to in paragraph 1 of this Article shall be entitled to an old age pension if he or she has resided in Finland for an unbroken period of at least three years after having reached the age of 16.

3. A person referred to in paragraph 1 of this Article shall be entitled to a widow's or widower's pension if he or she and the deceased spouse have resided in Finland for an unbroken period of at least three years after having reached the age of 16, and the deceased spouse was a citizen of a Party and resided in the territory of a Party at the time of death.

4. A person referred to in paragraph 1 of this Article shall be entitled to an orphan's pension if the deceased parent had resided in Finland for an unbroken period of at least three years after having reached the age of 16, and was a citizen of a Party and resided in the territory of a Party at the time of death.

5. If an old age, disability or survivor's pension is granted to a citizen of a Party while residing in Finland and he or she subsequently takes up residence in Canada, that person shall be entitled to receive that pension in Canada if he or she had resided in Finland for an unbroken period of at least three years after having reached the age of 16.

Article X.A

Benefits under the Employment Pensions Scheme

1. Unless otherwise provided in this Article, the competent institution of Finland shall apply the legislation of Finland for the purpose of determining entitlement to a benefit under the *Employment Pensions Scheme* and the amount of that benefit.

2. If a person who becomes disabled or dies does not fulfil the condition relating to residence under the Finnish legislation concerning the *Employment Pensions Scheme* for the purpose of meeting the requirement regarding the future period, creditable periods under the *Canada Pension Plan* shall be taken into account for that purpose as though they were periods completed in Finland, provided that they do not overlap.

3. Jos työskentely tai yrittäjänä toimiminen Suomessa on päättynyt eikä työeläkejärjestelmää koskevan Suomen lainsäädännön mukainen eläke enää sisällä tulevan ajan oikeutta ja jos etuuteen oikeuttava eläketapahtuma sattuu Kanadan työeläkejärjestelmän piiriin kuuluvan työskentelyn tai yrittäjätoiminnan aikana, asianomainen suomalainen vakuutuslaitos ottaa huomioon Kanadan työeläkejärjestelmän mukaiset hyväksiluettavat kaudet tulevaa aikaa koskevan edellytyksen täyttämiseksi.

4. Kaikissa tapauksissa, joihin sovelletaan tämän artiklan 2 tai 3 kappaleen määräyksiä, asianomainen suomalainen vakuutuslaitos laskee etuuden määrän seuraavasti:

a) Todellisiin Suomen lainsäädännön mukaisesti hyväksiluettaviin kausiin perustuva etuuden määrä lasketaan työeläkejärjestelmää koskevien Suomen lainsäädännön säännösten mukaisesti.

b) Eläketapahtuman ja eläkeiän väliseen aikaan perustuva etuuden määrä lasketaan suhteuttamalla työeläkejärjestelmää koskevan Suomen lainsäädännön mukaiset todelliset hyväksiluettavat kaudet 480 kuukauteen."

XI artikla

1. Ennen pöytäkirjan voimaantuloa täytetyt hyväksiluettavat kaudet otetaan huomioon määrättäessä oikeudesta pöytäkirjalla muutetun sopimuksen mukaiseen etuuteen.

2. Pöytäkirja ei anna oikeutta etuuden tai sen osan saamiseen ajalta ennen sen voimaantuloa.

3. Pöytäkirjalla muutetun sopimuksen mukaiset etuudet myönnetään myös ennen pöytäkirjan voimaantuloa sattuneiden eläketapahtumien perusteella.

4. Pöytäkirjan määräykset eivät saa johtaa aikaisemmin sovellettujen määräysten mukaisesti myönnetyn etuuden vähentämiseen tai lakkauttamiseen.

5. Etuudensaajan pyynnöstä aikaisemmin sovellettujen määräysten mukainen etuus muutetaan pöytäkirjalla muutetun sopimuksen määräysten mukaisesti määrätyksi etudeksi.

6. Jos sopimuspuolen lainsäädännön mukainen etuushakemus on vireillä pöytäkirjan

3. If employment or self-employment in Finland has terminated and the pension according to the Finnish legislation concerning the *Employment Pensions Scheme* no longer includes the future period, and if the contingency giving rise to a benefit occurs during employment or self-employment subject to the *Canada Pension Plan*, creditable periods under the *Canada Pension Plan* shall be taken into account by the competent institution of Finland for the purpose of meeting the requirement regarding the future period.

4. In any case in which paragraph 2 or 3 of this Article applies, the competent institution of Finland shall calculate the amount of the benefit as follows:

(a) The amount of the benefit based on the actual creditable periods under the legislation of Finland shall be calculated according to the provisions of the Finnish legislation concerning the *Employment Pensions Scheme*.

(b) The amount of the benefit based on the period between the occurrence of the contingency and the pensionable age shall be prorated based on the ratio between the actual creditable periods under the Finnish legislation concerning the *Employment Pensions Scheme* and 480 months."

Article XI

1. Any creditable period completed before the date of entry into force of this Protocol shall be taken into account for the purpose of determining the right to a benefit under the Agreement as amended by this Protocol.

2. This Protocol shall not confer any right to receive payment of a benefit, or of part of a benefit, for a period before the date of entry into force of this Protocol.

3. Benefits under the Agreement as amended by this Protocol shall also be granted in respect of contingencies that occurred before the date of entry into force of this Protocol.

4. A benefit granted under the provisions previously applied shall not be subject to reduction or cancellation as a result of any provision of this Protocol.

5. A benefit granted under the provisions previously applied shall, at the request of the beneficiary, be converted to a benefit determined in conformity with the provisions of the Agreement as amended by this Protocol.

6. If, upon the entry into force of this Protocol, an application for a benefit under the

voimaantullessa ja jos sopimuspuolen asianomainen vakuutuslaitos myöhemmin päättää, että hakija on oikeutettu etuuteen sekä ajalta ennen pöytäkirjan voimaantuloa että ajalta sen jälkeen, asianomainen vakuutuslaitos laskee maksettavan etuuden määrän seuraavasti:

a) ajalta ennen pöytäkirjan voimaantuloa maksettavan etuuden määrä lasketaan aikaisemmin sovellettujen määräysten mukaisesti; ja

b) pöytäkirjan voimaantulon jälkeiseltä ajalta maksettavan etuuden määrä lasketaan uudelleen pöytäkirjalla muutetun sopimuksen määräysten mukaisesti edellyttäen, että näin laskettu etuus on etuudensaajalle edullisempi kuin aikaisemmin sovellettujen määräysten mukaisesti laskettu etuus.

XII artikla

Päätöspöytäkirjaa muutetaan:

a) poistamalla 1 kappaleen b kohdasta sanat "2 kappaleen";

b) poistamalla 3 kappaleen c kohta ja korvaamalla se seuraavalla kappaleella:

"Jos työntekijä lähetetään sopimuspuolen alueelta tekemään työtä toisen sopimuspuolen alueella siten kuin sopimuksen V artiklan 2 kappaleessa tarkoitetaan, tästä työstä saadun tulon osalta ei makseta toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisia vakuutusmaksuja,";

ja

c) poistamalla 4 kappaleesta sanat "IV artikla" ja "n 1 kappale"

XIII artikla

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan sitä kuukautta seuraavan neljännen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet saavat toisiltaan kirjallisen ilmoituksen pöytäkirjan voimaansaattamiseksi vaadittavien kaikkien lainsäädännöllisten edellytysten täyttämistä.

2. Pöytäkirjan tultua voimaan sopimuksessa, päätöspöytäkirjassa tai tässä pöytäkirjassa olevat viittaukset "tähän sopimukseen" tarkoittavat pöytäkirjalla muutettua sopimusta.

legislation of a Party is pending, and if the competent institution of that Party subsequently determines that the applicant is entitled to that benefit both for a period before the date of entry into force of this Protocol and for a period after that date, that competent institution shall calculate the amount of benefit payable as follows:

(a) for any period before the date of entry into force of this Protocol, the amount of benefit payable shall be determined in conformity with the provisions previously applied; and

(b) for any period after the date of entry into force of this Protocol, the amount of benefit payable shall be re-determined in conformity with the provisions of the Agreement as amended by this Protocol, provided that the benefit, when so calculated, is more advantageous to the beneficiary than the benefit calculated under the provisions previously applied.

Article XII

The Final Protocol is amended by:

(a) deleting, in sub-paragraph 1(b), the words "paragraph 2 of";

(b) deleting sub-paragraph 3(c) and substituting the following sub-paragraph in its place:

"where an employed person is sent from the territory of one Party to perform services in the territory of the other Party as referred to in paragraph 2 of Article V of this Agreement, no contributions shall be payable under the legislation of the other Party in respect of earnings from that employment.";

and

(c) deleting, in paragraph 4, the words "Article IV and paragraph 1 of".

Article XIII

1. This Protocol shall enter into force on the first day of the fourth month following the month in which each Party shall have received written notification from the other Party that it has complied with all statutory requirements for the entry into force of this Protocol.

2. On the entry into force of this Protocol, any reference in the Agreement, the Final Protocol or this Protocol to "this Agreement" shall be taken to mean the Agreement as amended by this Protocol.

3. Jollei tämän artiklan 4 kappaleesta muuta johdu, pöytäkirja on voimassa toistaiseksi.

4. Jos sopimus lakkaa olemasta voimassa sen XXI artiklan 2 kappaleen mukaisen menettelyn johdosta, myös pöytäkirja lakkaa olemasta voimassa samasta ajankohdasta kuin sopimuskin.

Edellä olevan vakuudeksi ovat allekirjoittaneet hallitustensa siihen asianmukaisesti valtuuttamina allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Ottawassa 2 päivänä marraskuuta 1994 kahtena suomen-, englannin- ja ranskan-kielisenä kappaleena kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Jorma Huuhtanen

Kanadan hallituksen puolesta

Lloyd Axworthy

3. Subject to paragraph 4 of this Article, this Protocol shall remain in force without any limitation on its duration.

4. In the event of the denunciation of the Agreement through the application of paragraph 2 of Article XXI thereof, this Protocol shall also be denounced, with effect on the same date as the termination of the Agreement.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Protocol.

Done in two copies at Ottawa, this 2nd day of November, 1994, in the English, French and Finnish languages, each text being equally authentic.

For the Government of the Republic of Finland

Jorma Huuhtanen

For the Government of Canada

Lloyd Axworthy

**SUOMEN JA QUÉBECIN VÄLISEN
SOSIAALITURVASOPIMUS-
JÄRJESTELYN MUUTOS**

Suomen tasavallan hallitus ja Québecin hallitus,

toivomuksenaan vahvistaa maittensa välisiä yhteistyötä sosiaaliturvan alueella ja sen vuoksi

toivomuksenaan muuttaa Suomen ja Québecin välillä Québecissä 30 päivänä lokakuuta 1986 allekirjoitettua sosiaaliturvasopimusjärjestelyä (josta tässä muutoksessa käytetään nimitystä "sopimusjärjestely")

ovat sopineet seuraavan:

1 artikla

Sopimusjärjestelyn 1 artikla muutetaan korvaamalla d kohta seuraavalla uudella kohdalla:

"d) "etuus": eläke, avustus tai mikä tahansa muu sopimuspuolen lainsäädännön mukainen raha- tai hoitoetuus, mukaan lukien kaikki siihen kuuluvat laajennukset, lisät ja korotukset;"

2 artikla

Sopimusjärjestelyn 2 artikla muutetaan korvaamalla b kohta seuraavalla uudella kohdalla:

"b) Suomen osalta:

i) työeläkejärjestelmää koskevaan lainsäädäntöön,
ii) tapaturmavakuutusjärjestelmää ja ammattitautivakuutusjärjestelmää koskevaan lainsäädäntöön,

iii) julkista terveydenhuoltojärjestelmää koskevaan lainsäädäntöön,
iv) sairausvakuutusjärjestelmää koskevaan lainsäädäntöön, lukuun ottamatta äitiys-, isyys- ja vanhempainrahaa ja

v) lakiin työnantajan sosiaaliturvamaksusta."

3 artikla

Sopimusjärjestelyn 4 artikla muutetaan korvaamalla d kohta seuraavalla uudella kohdalla:

"d) muihin henkilöihin, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet sopimuspuolen lainsäädännön

**AVENANT
À L'ENTENTE EN MATIÈRE DE SÉCURITÉ SOCIALE
ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA
RÉPUBLIQUE DE FINLANDE
ET
LE GOUVERNEMENT DU QUÉBEC**

Le Gouvernement de la République de Finlande et le Gouvernement du Québec

Désireux de renforcer leur coopération dans le domaine de la sécurité sociale et, à cette fin,

Souhaitant modifier l'Entente en matière de sécurité sociale qu'ils ont signée à Québec le 30 octobre 1986, (dans cet Avenant, ci-après appelée l'«Entente»);

Sont convenus des dispositions suivantes:

Article 1

L'article 1 de l'Entente est modifié par le remplacement du sous-paragraphe d) par le suivant:

«d) «prestation»: une pension, une allocation ou une autre prestation en espèces ou en nature prévue par la législation de chaque Partie, y compris tout complément, supplément ou majoration;».

Article 2

L'article 2 de l'Entente est modifié par le remplacement du sous-paragraphe b) par le suivant:

«b) pour la Finlande:

i) la législation relative au Régime de pensions du travail,
ii) la législation relative au Régime d'assurance des accidents du travail et au Régime d'assurance des maladies professionnelles,
iii) la législation relative au Régime général des soins de santé,
iv) la législation relative au Régime d'assurance maladie à l'exception des allocations maternelles, paternelles et parentales,
v) la Loi sur les cotisations de sécurité sociale de l'employeur.».

Article 3

L'article 4 de l'Entente est modifié par le remplacement du sous-paragraphe d) par le suivant:

«d) à toute autre personne qui est ou a été soumise à la législation d'une Partie ou qui a

piiriin tai ovat saavuttaneet sen lainsäädännön mukaisia oikeuksia."

4 artikla

Sopimusjärjestelyn 5 artikla muutetaan korvaamalla 1 kappale seuraavalla uudella kappaleella:

"1. Jollei sopimusjärjestelyssä toisin määrätä:

a) kaikkia 4 artiklassa tarkoitettuja henkilöitä kohdellaan, sovellettaessa Québecin lainsäädäntöä, yhdenvertaisesti tämän sopimuspuolen kansalaisten kanssa; ja

b) kaikkia jomman kumman sopimuspuolen alueella asuvia 4 artiklassa tarkoitettuja henkilöitä kohdellaan, sovellettaessa Suomen lainsäädäntöä, yhdenvertaisesti tämän sopimuspuolen kansalaisten kanssa."

5 artikla

Sopimusjärjestelyn 7 artikla muutetaan:

a) korvaamalla 1 kappale seuraavalla uudella kappaleella:

"1. Sopimuspuolen lainsäädännön piiriin kuuluva henkilö, joka työskentelee tämän sopimuspuolen alueella toimivan työnantajan palveluksessa ja joka lähetetään työskentelemään tilapäisesti toisen sopimuspuolen alueelle samalle tai siihen sidoksissa olevalle työnantajalle, kuuluu tuon työskentelyn osalta edelleen ensiksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön piiriin enintään 36 kuukautta lähettämisestä. Sama koskee hänen mukanaan seuraavia puolisoa ja huollettavia sillä edellytyksellä, etteivät he kuulu viimeksi mainitun sopimuspuolen työeläkejärjestelmän piiriin siellä työskentelyn perusteella."

b) korvaamalla 2 kappaleessa luku "24" luvulla "36"; ja

c) lisäämällä 2 kappaleessa sanojen "molempien sopimuspuolten asianomaiset viranomaiset" jälkeen sanat "tai heidän siihen valtuuttamansa laitokset".

6 artikla

Sopimusjärjestelyn 10 artikla muutetaan lisäämällä sanojen "molempien sopimuspuolten asianomaiset viranomaiset" jälkeen sanat "tai heidän valtuuttamansa laitokset".

7 artikla

Sopimusjärjestelyn 13 artikla korvataan seuraavalla uudella artiklalla:

acquis des droits en vertu de cette législation.».

Article 4

L'article 5 de l'Entente est modifié par le remplacement du paragraphe 1 par le suivant:

«1. Sauf disposition contraire de l'Entente:

a) les personnes désignées à l'article 4 reçoivent, dans l'application de la législation du Québec, le même traitement que les ressortissants de cette Partie;

b) les personnes désignées à l'article 4 qui résident sur le territoire d'une des Parties reçoivent, dans l'application de la législation de la Finlande, le même traitement que les ressortissants de cette Partie.».

Article 5

L'article 7 de l'Entente est modifié:

a) par le remplacement du paragraphe 1 par le suivant:

«1. Une personne soumise à la législation d'une Partie et travaillant pour un employeur sur le territoire de cette Partie au moment où elle est détachée par ce dernier pour travailler temporairement pour ce même employeur ou pour un employeur affilié sur le territoire de l'autre Partie continue, en ce qui a trait à ce travail, d'être soumise à la législation de la première Partie tout comme le conjoint et les personnes à charge qui l'accompagnent, pourvu qu'ils ne travaillent pas et ne soient pas soumis au Régime de pensions du travail de l'autre Partie, jusqu'à l'expiration du trente-sixième (36) mois de détachement.»;

b) par le remplacement, dans le paragraphe 2, des mots «vingt-quatre» par les mots «trente-six (36)»;

c) par l'insertion, dans le paragraphe 2 et après les mots «les autorités compétentes des deux Parties», des mots «ou les institutions qu'elles désignent».

Article 6

L'article 10 de l'Entente est modifié par l'insertion, après les mots «Les autorités compétentes des deux Parties», des mots «ou les institutions qu'elles désignent».

Article 7

L'article 13 de l'Entente est remplacé par le suivant:

"13 artikla

1. Jollei tässä artiklassa toisin määrätä, asianomainen suomalainen vakuutuslaitos soveltaa Suomen lainsäädäntöä määrätessään oikeudesta työeläkejärjestelmän mukaiseen etuuteen ja etuuden määrästä.

2. Jos henkilö, joka tulee työkyvyttömäksi tai kuolee, ei täytä työeläkejärjestelmää koskevassa Suomen lainsäädännössä tulevan ajan oikeuden saamiseksi vaadittua asumisaikaedellytystä, Québecin työeläkejärjestelmän mukaiset hyväksiluettavat kaudet otetaan tätä tarkoitusta varten huomioon ikään kuin ne olisi täytetty Suomessa edellyttäen, etteivät ne ole päällekkäisiä.

3. Jos työskentely tai yrittäjänä toimiminen Suomessa on päättynyt eikä työeläkejärjestelmää koskevan Suomen lainsäädännön mukainen eläke enää sisällä tulevan ajan oikeutta ja jos etuuteen oikeuttava eläketapahtuma sattuu Québecin työeläkejärjestelmän piiriin kuuluvan työskentelyn tai yrittäjätöiminnan aikana, asianomainen suomalainen vakuutuslaitos ottaa huomioon Québecin työeläkejärjestelmän mukaiset hyväksiluettavat kaudet tulevaa aikaa koskevan edellytyksen täyttämiseksi.

4. Kaikissa tapauksissa, joihin sovelletaan tämän artiklan 2 tai 3 kappaleen määräyksiä, asianomainen suomalainen vakuutuslaitos laskee etuuden määrän seuraavasti:

a) Todellisiin Suomen lainsäädännön mukaisesti hyväksiluettaviin kausiin perustuva etuuden määrä lasketaan työeläkejärjestelmää koskevien Suomen lainsäädännön säännösten mukaisesti.

b) Eläketapahtuman ja eläkeiän väliseen aikaan perustuva etuuden määrä lasketaan suhteuttamalla työeläkejärjestelmää koskevan Suomen lainsäädännön mukaiset todelliset hyväksiluettavat kaudet 480 kuukauteen."

8 artikla

Sopimusjärjestelyn 15 artikla muutetaan:

a) lisäämällä a kohdassa sanojen "Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto" jälkeen sanat "tai sen määräämä vakuutuslaitos"; ja

b) lisäämällä b kohdan jälkeen seuraava uusi kohta:

«Article 13

1. Sauf disposition contraire du présent article, l'institution compétente de la Finlande applique la législation finlandaise pour déterminer le droit à une prestation en vertu du Régime de pensions du travail et le montant de cette prestation.

2. Si une personne qui devient invalide ou décède ne remplit pas la condition de résidence en vertu de la législation finlandaise relative au Régime de pensions du travail pour satisfaire à l'exigence quant à la période future, les périodes d'assurance en vertu du Régime de rentes du Québec sont considérées à cette fin comme des périodes accomplies en Finlande, pourvu qu'elles ne se superposent pas.

3. Si une personne ne travaille plus pour autrui ou à son compte en Finlande, que la pension à laquelle elle aurait droit en vertu de la législation finlandaise relative au Régime de pensions du travail ne comprend pas la période future et que le risque survient au moment où elle occupe un travail pour autrui ou à son compte assujetti à la Loi sur le Régime de rentes du Québec, les périodes d'assurance en vertu du Régime de rentes du Québec sont prises en compte par l'institution compétente de la Finlande pour satisfaire à l'exigence quant à la période future.

4. Lorsque les paragraphes 2 ou 3 s'appliquent, l'institution compétente de la Finlande détermine le montant de la prestation comme suit:

a) Le montant de la prestation basé sur les périodes d'assurance effectives en vertu de la législation de la Finlande est déterminé selon les dispositions de la législation finlandaise relative au Régime de pensions du travail.

b) Le montant de la prestation basé sur la période se situant entre la survenance du risque et l'âge de la retraite est calculé en proportion des périodes d'assurance effectives en vertu de la législation finlandaise relative au Régime de pensions du travail sur quatre cent quatre-vingts (480) mois.».

Article 8

L'article 15 de l'Entente est modifié:

a) par l'insertion, dans le sous-paragraphé a) et après les mots «Fédération des institutions d'assurance accident», des mots «ou l'institution d'assurance qu'elle désigne»;

b) par l'addition, après le sous-paragraphé b), du sous-paragraphé suivant:

"c) 1 kappaleen määräyksiä ei sovelleta, jos sopimuspuolen alueella oleskelun tarkoituksena on hoitoetuksien saaminen, jos henkilö voi saada vastaavan sairaanhoidon toisen sopimuspuolen alueella."

9 artikla

Sopimusjärjestelyn 16 artiklan jälkeen lisätään seuraava uusi artikla:

"16 A artikla

1. Jos ammattitautiin sairastunut henkilö on kummankin sopimuspuolen lainsäädännön piirissä harjoittanut toimintaa, joka todennäköisesti on voinut aiheuttaa sairauden, etuudet, joihin hänellä tai hänen edunsaajillaan mahdollisesti on oikeus, myönnetään vain viimeisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti.

2. Jos viimeisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan ei kuitenkaan ole oikeutta etuuteen, tämän sopimuspuolen vakuutuslaitos siirtää hakemuksen ensimmäisen sopimuspuolen vakuutuslaitokselle, joka tutkii tapauksen soveltamansa lainsäädännön mukaisesti."

10 artikla

Sopimusjärjestelyn 19 artikla muutetaan:

a) korvaamalla 2 kappaleesta sanat "sairaa- ja kansanterveyslainsäädännön" sanalla "terveydenhuoltolainsäädännön"; ja

b) lisäämällä 2 kappaleen jälkeen seuraava uusi kappale:

"3. Tässä luvussa käsitteellä "vakuutettu" tarkoitetaan jokaista, joka välittömästi ennen kuin lähti sopimuspuolen alueelta, oli oikeutettu sopimuspuolen lainsäädännön mukaisiin etuuksiin joko oman oikeutensa tai johdetun oikeuden perusteella. Tämän luvun määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta 8 ja 9 artiklassa tarkoitettuun henkilöön tai tällaisen henkilön puolisoon ja huollettaviin."

11 artikla

Sopimusjärjestelyn 20 artikla muutetaan:

a) korvaamalla sanat "perheenjäsenillä" sanoilla "puolisolla ja huollettavilla"; ja

b) lisäämällä artiklan loppuun seuraava virke: "Tämän päivämäärän jälkeen ei ole oikeutta ensiksi mainitun sopimuspuolen etuuksiin."

«c) Les dispositions du sous-paragraphe a) ne s'appliquent pas lorsque le séjour sur le territoire d'une Partie s'effectue dans le but de recevoir des prestations en nature et que ces prestations peuvent être dispensées sur le territoire de l'autre Partie.»

Article 9

Après l'article 16, l'article suivant est inséré:

«Article 16 A

1. Lorsqu'une personne ayant contracté une maladie professionnelle a exercé, selon la législation des deux Parties, une activité susceptible de provoquer ladite maladie, les prestations auxquelles la personne ou ses survivants peuvent prétendre sont accordées exclusivement en vertu de la législation de la dernière de ces Parties.

2. Cependant, si aucune prestation ne peut être accordée en vertu de la législation de la dernière Partie, l'institution de cette Partie transmet la demande à l'institution de la première Partie qui étudie le cas selon les dispositions de sa propre législation.»

Article 10

L'article 19 de l'Entente est modifié:

a) par le remplacement, au paragraphe 2, des mots « de l'Hôpital général et de la Santé publique » par les mots « générale des soins de santé »;

b) par l'addition, après le paragraphe 2, du paragraphe suivant:

«3. Aux fins du présent chapitre, l'expression « personne assurée » désigne toute personne qui, immédiatement avant son départ pour le territoire de l'une des Parties, a droit aux prestations en vertu de la législation de l'autre Partie, que ce soit en sa qualité propre ou comme ayant droit. Toutefois, le présent chapitre ne s'applique pas à une personne visée aux articles 8 et 9, ni à son conjoint et à ses personnes à charge.»

Article 11

L'article 20 de l'Entente est modifié:

a) par le remplacement des mots « personnes à sa charge » par les mots « son conjoint et les personnes à charge »;

b) par l'addition, à la fin, de la phrase suivante: "Après cette date, elle n'a plus aucun droit à des prestations prévues à la législation de la première Partie."

12 artikla

Sopimusjärjestelyn 21 artikla muutetaan:

a) korvaamalla 1 kappaleessa sanat "perheenjäsenillä" sanoilla "puolisolla ja huollettavilla";

b) lisäämällä 1 kappaleen loppuun sanat "samoin edellytyksin kuin sopimuspuolen alueella asuvilla henkilöillä"; ja

c) korvaamalla 2 ja 3 kappale seuraavalla uudella kappaleella:

"2. 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös lähetettyihin työntekijöihin, tilapäisen oleskelun alueella olevaan oppilaitokseen kirjoittautuneisiin opiskelijoihin ja henkilöihin, jotka tekevät tutkimustyötä yliopistotasolla tai tohtoriksi väittelemisen jälkeen taikka jotka suorittavat college-oppilaitoksen tai yliopiston koulutusohjelmaan kuuluvaa harjoittelua."

13 artikla

Sopimusjärjestelyn 22 artikla muutetaan korvaamalla sana "perheenjäsenillä" sanoilla "puolisolla ja huollettavilla".

14 artikla

Sopimusjärjestelyn 23 artikla muutetaan:

a) korvaamalla 1 kappaleessa sanat "vakuutetun perheenjäsenellä" sanoilla "vakuutetun puolisolla tai huollettavalla";

b) korvaamalla 2 kappaleessa sana "perheenjäsen" sanoilla "puoliso tai huollettava"; ja

c) korvaamalla 2 kappaleessa sana "asuinpaikan" sanoilla "heidän asuinpaikkansa".

15 artikla

Sopimusjärjestelyn 24 artikla muutetaan korvaamalla 1 kappale seuraavalla uudella kappaleella:

"1. Asianomainen vakuutuslaitos, joka antaa tässä luvussa tarkoitetut sairaanhoitoetudet, vastaa niiden kustannuksista."

16 artikla

1. Ennen tämän muutoksen voimaantuloa täytetyt hyväksiluettavat kaudet otetaan huomioon määrättäessä oikeudesta tällä muutoksella muutetun sopimusjärjestelyn mukaiseen etuuteen.

2. Tämä muutos ei anna oikeutta etuuden

Article 12

L'article 21 de l'Entente est modifié:

a) par le remplacement, au paragraphe 1, des mots «membres de la famille» par les mots «le conjoint et les personnes à charge»;

b) par l'addition, à la toute fin du paragraphe 1, des mots «aux mêmes conditions que celles applicables aux résidents de cette Partie»;

c) par le remplacement des paragraphes 2 et 3 par le paragraphe suivant:

«2. Les dispositions du paragraphe 1 s'appliquent également aux travailleurs détachés, aux étudiants inscrits dans un établissement d'enseignement sur le territoire de séjour et aux personnes effectuant des recherches de niveau universitaire ou post-universitaire ou effectuant un stage dans le cadre d'un programme collégial ou universitaire.».

Article 13

L'article 22 de l'Entente est modifié par le remplacement des mots «les membres de leur famille» par les mots «leur conjoint et les personnes à charge».

Article 14

L'article 23 de l'Entente est modifié:

a) par le remplacement, dans le paragraphe 1, des mots «une personne à la charge d'une personne assurée» par les mots «le conjoint ou la personne à charge d'une personne assurée»;

b) par le remplacement, dans le paragraphe 2, des mots «personne à charge» par les mots «conjoint ou personne à charge».

c) par le remplacement, dans le paragraphe 2, des mots «le territoire» par les mots «leur territoire».

Article 15

L'article 24 de l'Entente est modifié par le remplacement du paragraphe 1 par le suivant:

«1. L'institution compétente qui sert les prestations en nature visées dans ce chapitre en assume les coûts.».

Article 16

1. Toute période d'assurance accomplie avant la date d'entrée en vigueur du présent Avenant est prise en compte pour déterminer le droit à une prestation en vertu de l'Entente modifiée par cet Avenant.

2. Le présent Avenant n'ouvre aucun droit

tai sen osan saamiseen ajalta ennen sen voimaantuloa.

3. Tällä muutoksella muutetun sopimusjärjestelyn mukaiset etuudet myönnetään myös ennen muutoksen voimaantuloa sattuneiden etuustapahtumien perusteella.

4. Tämän muutoksen määräykset eivät saa johtaa aikaisemmin sovellettujen sopimusjärjestelyn määräysten mukaisesti myönnetyn etuuden vähentämiseen tai lakkauttamiseen.

5. Etuudensaajan pyynnöstä aikaisemmin sovellettujen sopimusjärjestelyn määräysten mukainen etuus muutetaan tällä muutoksella muutetun sopimusjärjestelyn mukaisesti määrätyksi etuudeksi.

6. Jos sopimuspuolen lainsäädännön mukainen etuushakemus on vireillä tämän muutoksen voimaantullessa ja jos sopimuspuolen vakuutuslaitos myöhemmin päättää, että hakija on oikeutettu etuuteen sekä ajalta ennen muutoksen voimaantuloa että ajalta sen jälkeen, asianomainen vakuutuslaitos laskee maksettavan etuuden määrän seuraavasti:

a) ajalta ennen tämän muutoksen voimaantuloa maksettavan etuuden määrä lasketaan aikaisemmin sovellettujen sopimusjärjestelyn määräysten mukaisesti; ja

b) tämän muutoksen voimaantulon jälkeiseltä ajalta maksettavan etuuden määrä lasketaan uudelleen muutoksella muutetun sopimusjärjestelyn määräysten mukaisesti edellyttäen, että näin laskettu etuus on etuudensaajalle edullisempi kuin aikaisemmin sovellettujen sopimusjärjestelyn määräysten mukaisesti laskettu etuus.

17 artikla

1. Kumpikin sopimuspuoli ilmoittaa toiselle sopimuspuolelle siitä, että tämän muutoksen voimaantulon edellyttämät valtionsisäiset toimenpiteet on täytetty.

2. Jollei 3 kappaleessa toisin määrätä, tämä muutos on voimassa sopimuspuolten välisellä kirjeenvaihdolla määrättävästä voimaantulopäivästä lukien toistaiseksi.

3. Jos sopimusjärjestely 35 artiklan 2 kappaleen soveltamisen johdosta lakkaa olemas-

au paiement d'une prestation ou d'une partie de prestation pour une période antérieure à la date de son entrée en vigueur.

3. Les prestations en vertu de l'Entente modifiée par le présent Avenant sont également payables à l'égard d'événements antérieurs à la date d'entrée en vigueur du présent Avenant.

4. Une prestation accordée en vertu des dispositions de l'Entente appliquées antérieurement ne peut être réduite ou annulée par aucune des dispositions du présent Avenant.

5. Une prestation accordée en vertu des dispositions de l'Entente appliquées antérieurement est transformée, à la demande du bénéficiaire, en une prestation calculée selon les dispositions de l'Entente modifiée par cet Avenant.

6. Si, à la date d'entrée en vigueur du présent Avenant, une demande de prestation en vertu de la législation d'une Partie est en suspens, et que l'institution compétente de cette Partie détermine par la suite que le requérant a droit à une prestation à la fois avant et après la date d'entrée en vigueur de l'Avenant, l'institution compétente détermine le montant de la prestation payable comme suit:

a) le montant de la prestation payable pour toute période accomplie avant la date d'entrée en vigueur du présent Avenant est déterminé conformément aux dispositions de l'Entente appliquées antérieurement;

b) le montant de la prestation payable pour toute période postérieure à la date d'entrée en vigueur du présent Avenant est déterminé de nouveau conformément aux dispositions de l'Entente modifiée par cet Avenant pourvu que la prestation ainsi calculée soit plus avantageuse pour le bénéficiaire que si elle était calculée en vertu des dispositions de l'Entente appliquées antérieurement.

Article 17

1. Chacune des Parties notifie à l'autre Partie l'accomplissement des procédures internes requises pour l'entrée en vigueur du présent Avenant.

2. Sous réserve du paragraphe 3, le présent Avenant est conclu pour une durée indéfinie à compter de la date de son entrée en vigueur laquelle est fixée par échange de lettres entre les Parties.

3. En cas de dénonciation de l'Entente en vertu du paragraphe 2 de l'article 35, le

ta voimassa, tämäkin muutos lakkaa olemassa voimassa samasta päivämäärästä lukien kuin sopimusjärjestely.

Tehty Québecissä 12 päivänä heinäkuuta 1995, kahtena suomen- ja ranskankielisenä kappaleena, jotka kummatkin tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Erik Heinrichs

Québecin hallituksen puolesta

Jean-Bernard Landry

présent Avenant est également dénoncé et prend fin à la même date que l'Entente.

Fait à Québec, le 12 juillet 1995, en double exemplaire, en langue finnoise et en langue française, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement de la République de Finlande

Erik Heinrichs

Pour le Gouvernement du Québec

Jean-Bernard Landry